



TISKOVÁ ZPRÁVA

Začíná výstava Jan Balabán – Vítkovice. Ukazuje, že spisovatel měl k Vítkovicím blíže, než by se mohlo zdát

OSTRAVA, 5. června 2025 – Galerie Gong v Dolních Vítkovicích, industriální perle Ostravy, připravila od 5. června netradiční výstavu věnovanou spisovateli Janu Balabánovi. Pod názvem „Jan Balabán – Vítkovice“ tu ožívá nejen literární odkaz jednoho z nejvýraznějších autorů české prózy posledních desetiletí, ale i jeho méně známé pracovní působení ve Vítkovických železárnách, kde strávil téměř patnáct let.

Do podniku, na jehož vstupním razítku bylo uvedeno „Vítkovice – Železářny a strojířny Klementa Gottwalda, k.p.“, nastoupil Jan Balabán jako asistent-překladatel v roce 1985. Podle záznamů zde pracoval až do 30. září 1999, kdy jeho pracovní poměr (tehdy vedoucího překladatele) skončil z důvodu organizačních změn. V říjnu téhož roku si Balabán vyřídil živnostenský list na překladatelskou činnost. Originál tohoto listu je jedním z dokumentů, které jsou na výstavě k vidění.

Expozice v Galerii Gong se ale zaměřuje především na Balabánovu přítomnost v unikátním industriálním prostředí, které výrazně formovalo jeho pohled na svět, jeho existenciální citlivost i civilní jazyk, jímž oslovoval a dodnes oslovuje čtenáře. Vliv prostředí je jedním z klíčových aspektů výstavy.

Výstava není literární analýzou Balabánova díla. „Nejsme literární badatelé. Chceme ale připomenout, kdo Jan Balabán byl, a ukázat, že nevyrostl z ničeho,“ říká Jan Světlík, kurátor Galerie Gong a autor vize proměny Dolních Vítkovic v otevřený prostor se vzdělávacími, kulturními a společenskými funkcemi.

Ve spolupráci s archivem společnosti VÍTKOVICE, a.s., se podařilo do prostoru Gongu instalovat řadu autentických předmětů, které navozují atmosféru tehdejších kanceláří: dobový nábytek, psací stroje, popelníky, odpadkové koše, slovníky, noviny, telefonní seznam s Balabánovým jménem i jeho originální kartičku do knihovny. Jeden z dobových záznamů pochází z doby jen několik dnů po jeho nástupu do práce. Podle archivních údajů Balabán absolvoval i školení na Windows a MS Office.

Výstava zachycuje také vzpomínky Balabánových kolegů. Jan Kypasta, tehdejší vedoucí exportu, vzpomíná, že Jan Balabán byl tichý, introvertní a plachý.

V Galerii Gong je také možné listovat Balabánovými knihami, včetně vzpomínkového sborníku „*Honzo, ahoj!*“ vydaného v roce 2011 k jeho nedožitým padesátinám. K dispozici je také publikace „*Vítkovice*“ – rozsáhlý obrazový dokument fotografa Jindřicha Štreita, který zachycuje život a prostředí železáren. Jan Balabán do této knihy přispěl doprovodnými texty, a to spolu s Janem Světlíkem.

Rodina spisovatele, manželka Petra Sasínová, zapůjčila na výstavu řadu cenných osobních artefaktů – vysokoškolský index, deníky, poznámky, fotografie a také originál ceny Magnesia Litera za román „*Zeptej se táty*“, který se stal Knihou roku 2010. Autor se však ocenění ani vydání knihy nedožil – zemřel dva měsíce před tím, než se román dostal do knihkupectví. Cenu převzala jeho manželka.

Součástí výstavy jsou i velkoformátové smalty Janova bratra, výtvarníka Daniela Balabána. Výstavu obohatili také studenti Jazykového gymnázia Pavla Tigrida v Ostravě-Porubě, kteří připravili své literární reakce na úryvky z Balabánových povídek.

Pomyslný závěr expozice tvoří připomínka výstavby nové městské cyklolávky (včetně časosběrného dokumentu) propojující centrum Ostravy s Dolními Vítkovicemi. Autorem projektu lávky je renomovaný architekt Josef Pleskot. Právě on vyjádřil přání, aby lávka nesla jméno po Janu Balabánovi. Jde o gesto, které podtrhuje kulturní a symbolický význam lávky jako spojení mezi industriální minulostí a současnou identitou města.

Výstava „Jan Balabán – Vítkovice“ v Galerii Gong potrvá do 19. 7. 2025. Přístupná je vždy od úterý do neděle v čase 10:00 – 18:00 hodin.

KONTAKT: Eva Kijonková, mediální zastoupení DOV, tel. 721 857 097

Členové spolku



Generální partneři



Partneři vzdělávání



Hlavní partneři



Partneři

